

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Нью Йорк. Четвер, 10-го Жовтня 1907. Число 41.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, October 10, 1907. No. 41.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці приймає в місяць Новембрі і Децембрі с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союзу в Джерзі Ситі. Н. Дж. дня 1. Окт. 1907.

Н. Нирчів предс

А. Шаршонь нас.

С. Ядловский фінанс. секр.

Т. Лабовский рекорд. секр.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Септембер 1907.

В. 3. Дзєндзель Іван, ум. 25. Юлія	1000.00
В. 63. Бобак Андрей, ум. 30. Юлія	1000.00
В. 113. Коземчак Іван, ум. 14. Авг.	1000.00
В. 2. Адзіма Михайл ум. 22. Авг.	800.00
В. 19. Мороз Михайл ум. 22. Авг.	1000.00
В. 46. Щелец Іван ум. 2. Септ.	1000.00
В. 147. Фортуна А. ж. Андрея ум. 6. Септ.	400.00
В. 33. Симчичин Ю. ж. Ілька ум. 24. Септ.	400.00
В. 16. Гербут Демко, запомога	100.00
В. 77. Наконечний Дмитро, утрата руки	200.00
В. 135. Бухвиц Іван, утрата руки	200.00

Разом

7100.00

Платня гол. урядників за Септембер

165.00

Річне засідане гол. урядників

280.91

Адміністрація Союзу за Септ.

91.68

Друки для Р. Н. С.

100.00

Весь розід виносить

7.737.59

Розмет платять 7867 членів на ціле посмертне (кождий по 93 центів) і 749 членів на пів посмертного (кождий по 47 цнт.). Крім того каждый член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить \$1.07 а на половину посмертного 61 цнт.

Понеже в Августі платено розмет о \$100.00 більше, тому того місяця платять каждый член на ціле посм. місто 1.08 лиш 1.07 а член на полов. посмерт. місто 48 цнт. лиш 47 цнт.

К. Нирчів, предсідатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

О. Іоан Ольшевский в церковній клятві.

Подаємо до прилюдної відомости, що о. Іоан Ольшевский, яко явний схизматик і приклонник цареславия остає в тяжкій церковній клятві, через що від виншного дня не сьміє в жадній нашій гр. кат. церкві відправляти ніякого Богослужєня, ані справувати сьв. Тайн, а всі наші гр. кат. Вірні не можуть до такого схизматичного, цареславного священника ніяк удавати ся, ані з ним зносити ся, ані писем під его управою видаваних читати, бо інакше, допускаючи ся тяжкого гріха проти сьв. віри, попадуть рівнож в таку саму клятву церковну.

Всіх гр. кат. Русинів перестерігаємо перед сим священником, чужим для нас по народности (Поляком) тим більше, що він до тепер удавав гр. кат. священника і баламутив наш нарід, як приміром в Mount Carmel, Pa. і в Lauck, Pa.

Всему гр. кат. Священству приказує ся, се Паше

заявлене проголосити з проповідництв в найблизшу неділю а при тим утвердити народ в гр. кат. вірі.

Дано в South Fork, Pa.

30. септембра 1907.

† Сотер,
Епископ.

Новинки.

НАЛЕНДАР.

Жовтень.

10	Ч.	Калистрата м.
11	П.	Харитона, Вяч.
12	С.	Кіріяка, Теоф.
13	Н.	16. Григорія
14	П.	Пр. Б.
15	В.	Кларіяна
16	С.	Діонісія

— О. редактор „Правди“ захорів досить поважно на недугу звану dementia senilis (по нашому: розводиеме мозгових сьохів), яка обявила ся на стовпцях послідного числа його органу ординарною лайкою, що принеслаб оцю редакторви честь і признане навіть на все-сьвітнім конкурсі фірманського простатства. Радимо почтєвній редакції „заордерувати“ сейчас опитного та досвідченого ветеринара, а пови що дуже обережно обходити ся з таким незвичайним оказом калапської культури, чєстности та доброго вихованя -- щоб, Боже борони хто їм його не відміняв. А се булаб непростима шкода, бо за такий примірик культурности в XX віці неодмін музей заплативби грубі гроші.

— Нова українська часопись. На днях почала виходити в Нью Йорку нова українська часопись „Американский голос“. Друкує ся вона народною мовою та фонетикою, і коштує річно 1.50 дол. Доси вийшло 2 числа. Полишаючи деталічне обговорєне до дальшого числа витаємо шире нового товариша на народній ниві.

— Дня 19-ого с. м. в суботу. в Arlington Hall, 19 st. Marks Place в Нью Йорку відбуде концерт заходом сьпівацького тов „Нью Йоркскій Боян“. Товариство се уже не один раз виступало публично з концертами та сподіємо ся, що і сим разом сей день згромадить ся споре число нашої заокеанської України, щоб почути і налюбувати ся чудовим нашим сьпівом.

— Генеральний почмайстер George von L. Meyer, по повероті до Вашингтону з ферій, заняв ся справою заведеня дрібних поштових шадилиць. Він жадає, аби уряд Злучених Держав завів на візір усіх європейських держав поштові шадилиці, в яких робітничє населєне змоглоб скласти свої дрібні ошаджости. Річ природна, що сей проект спіткає ся з великою опозицією усіх банкірів — однак для робітничої класи його ухваленє буде правдивим добродійством.

— В місті Marquette, Mich. в кональнй Nedansee зірвала ся ливня від вінди, в якій під сю хвилю було 14 майнерів. Вінда ринула на дно шибу і поторошила усіх чотирнацятьох на масу.

— Як доносять з Курітиби з Бразилії, то уже надішли там черешки і инші прибори друкарські. Дасть Бог, що і бразилійська Русь відживє.

— Ходяча пекольна машина. Небагом відбуде ся перед одеським военним судом цікавий процес проти терористів, котрі наміряли вислати в воздух бюро тайної охрани. До сього бюро публіка не мала доступу і тому терористи рішили ся тоді на план незнаний в діях революцістів. Іменно оден з заговорників мав прямо перемінити ся в живую пекольну машину. Порішено вбивати його грубою веретеною трогліцерпенованої вати, опісля убити в мундур офіцера жандармерії підбитий рівною такою самою ватою. Всі його клієнти мали бути наповнені мелітєм, динамітом і електричними бактеріями. Сей живий магазин вивбухових матеріалів мав закрєсти ся до бюро охрани і — очиняючи разом із собою — висадити в воздух цілий будинок за допомогою електричного току. Та поліція впала не слід заговору і арештувала всіх заговорників. До половини викінчений мундур доручено судови як доказ. Те цер відбуде ся в тій сьпівацькій.

— Бойкотованє виборів до Думи. Центральний комітет кар-

ти „соціал-революціонерів“ видав до селян відозву із закликом до бойкотування виборів до Думи.

— Цар не має щастя. Як доносили ми свого часу, царський яхт „Standart“ заїхав 11 с. м. на підводну скелю Ганге біля острова Гроншер і осів на нїм, потерпівши при тім великі шкоди. Цар з дітьми та світою пересіли ся на корабель „Азія“. Тимчасом зачали ся роботи коло направи і ратования яхту, які не скінчили ся й доси і — як доносять часописи — ледви чи доведуть до яких результатів. Згаданий яхт належить до найкращих і найбогатше устроєних. Збудовано його в р. 1895 в Кронштаді і має 113 м. довжини, 156 м. ширини, а 66 м. заглибленя в воду. Залога числить 370 люда. Апартаменти царської пари складають ся з 8 кабін, виложєних найдорожчим деревом і украшених золотом. Яхт коштував 15 мільонів рублів.

— Як доносять з Шікаго, Іл. на днях відбула ся там незвісна операція. П. П. Г. Вельх по причині недовковности ниділа, усіякі ліки показали ся безуспішні і лікарі орекли, що не пережить і кілька днів. Славний хірург др. Murphy освідчив, що є ще одинкий лік, а іменно перепровадження до єї організму крові зі здорового чоловіка. Рідний брат хорої, 35-літний J. R. Cooke рішив ся достарити своєї крові, щоб лиш сестру спасти від смерті. Лікар уложив обоє на операційнім столі, вітворив йому жилу в лівім пульсі та причіпив єго до жили в ліктьовім зігнєннє руки п. Вельх. Так пробули обоє півтретя години, в якій то часі, після оречєня лікаря, дві і пів кварта крові перейшло з жил брата до жил п. Вальх. По скінченій операції, Cooke, вправді дуже ослаблений, пішов о власних силах домі. П. Вельх дуже скоро приходить до здоров'я.

— На мурах старої пітбурської катедрі, як і рівнож на багаті сусідних домах розліплєно відозву підписану „анархистами“ та завизваючу охотників до замордованя Frick-а та кількох других мільонерів пітбурських та до спалєня їх домі. Охотники мали зібрати ся на розі вул. Wood та 15-ої демаї дістати дальші вказівки. Відозва обіщувала платити їм за „працю“ по 10 дол. денно. На означенім місці явила ся поодиця з фотографіями кільканайцяти анархистів, однак не знайшла нікого підозрілого. Видно хтось в сей спосіб закликає собі з поліції.

— В Пітсбурзі, Па. арештовано листоноса J. Gmusa під звиндом, що крад листи і пересилає поштою.

— В Дурієй, Па. робітник В. Бульневич, який тиждєнь свого приїхав з краю зістав в машинах привалений відломком лугля і поіє смерть на місці.

— Обчислено що на нью-йорських карах, елевайтрах, тренах, фєрах, одним словом на средствах комунікаційних пересічно що пятайцять годия траїть один чоловік житє. Нещасливі случаи і жаліцтва, які не кінчають ся смертю, лучають ся пересічно один раз на годину. Дійсно, страшні відносини.

— Уряд міста Клівленд. Огайо, порішив родичам Чолгопа, звисного убійника президента Мєкінлєя, позаяє сі знаходять ся в крайній нужді виплачувати річну запомогу в висоті 26 дол. і дві тони вугля.

— Молоко в Нью Йорку від дня 1-ого листопада с. р. буде коштувати по 10 цнт. за кварту. Усі більші молочарські фірми змовили ся щоб визначити таку високу ціну в виду шпорозат більшого браку молока та зростаючих коштів доставки.

— В театрі „Tetgase Garden“ відбував ся колисьєто угорський концерт. Переважала переважно мадярска публичність. В першій ряді криєса сидів австрогорський конзуль д. Otto Hoening O. Carroll. Коли на сцені почато сьпівати патріотичну пієсню Кошута, усі поєставали з місць, одинкий лиш конзуль вірний своєму чорножовтому урядови демонстраційно сидів. Публика сейчас се спостерегла та викинула конзуля з театру урядуючи в його честь „котячу музику“.

— На днях збанкрутувала в Нью Йорку фірма трамвайова New York City Railway Co., яка виарендовувала усі електричні средства комунікаційні в цілїм Нью Йорку від фірми Interborough-Metropolitan, яко від властительки трамваїв, горішної і підземної желізниці. Причиною банкрутства є се, що фірма N. Y. City Railway Co. виарендовувачи зобовязала ся платити своїм акціонерам 7 проц. дивідєнди. На плаченє дивідєнди мусіли затягати пошкичи які під пору зросли до висоти \$6.507.000, та дальшого кредиту не мож було дістати. Річ природна, ще, аби мійска комунікація мала на сім потерпіти, нема про. се і бесіди, трамваї будуть віддані лиш в аренду другій фірмі, абе і фірма Metropolitan Interborough позне оперувати на власну руку.

— В містечку La Crosse, Wiss. невисліджені до сїх пор розбійники розсадили в поштово уряді динамітом желізну касу, та забрали з нїєї усі готівку та вартісні папєри.

НА ПРОДАЖ 161 в Detroit, Mich. є салєон разом з помешканєм, зараз коло рускої церкви. Дуже добра нагода купна для нашого чоловіка. Згодішувати ся на адресу 271 Gilbert St., Detroit, Mich.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подаємо до загальної відомости членам братства сьв. О. Николая і відділу Рус. Нар. Союзу ч. 4 в Jersey City, N. Y., що місячний мітинг Союзу і Братства відбуде ся дня 13-го Октобра в неділю о 3-тій годині пополудни в гали Д. Голода, 38 Green Str., на котрий всі члєни як і урядники мають явити ся точно о 3-тій годині по полудни.

Хто не заплатив два місяці розмету, на мітингу буде викінчений з Союзу і братства.

Николай Купчик, предс.

Гр. Підлипчак, секретар.

ПОДЯКА.

Гіларий Гатала, член 39 від Р. Н. Союзу, складає отсим сердєчну подяку головному урядови за скорє надісланє єму за помогі в сумі \$200.00 за утрату правого ока.

Дай Боже, щоб Р. Н. Союз ішов все а все в гору.

Гіларий Гатала.

— Отсим повідомляю усіх інтересованих, що моя адреса така:

Jno. J. Ardan,
Keokee, Va., Lee Co.

— Теперішня адреса о. Заключинського є слїдуєча:
Rev. J. A. Zaklupsky,
R. cath. priest
7 South Main Str.
Woonsocket, R. I.

ДО ЗАРЯДУ ДОМУ

пошукує місця в домі сьвященника вдова по управителю шкіл з Галичини. Адресувати ласкаво просить ся:

Mrs. Pidhorecka
c/o Litynski

107 E. 8-th Str.

New York, N. Y.

САЛЄОН ДО СПРОДАНІ!

З причини слабости і ратования здоровья маю замір спродати салєон, котрий знаходиться в Jersey City, N. J. в сусідстві русинів і поляків. При салєоні галєа на мітінги.

Хто би хотів купити нехай голосить ся або пише до редакції Свободи.

184 Hndson Str.

New Nork, N. Y.

575 J. M. 17 Карашовий Кольтовий зигарок

Наші 25 лічні золотені верхи зигарка сьє найліпші і найкрасні зигарки, коли небудє продавані за сьї цїну. Верх красїєно вироблений, золотєний посередом.

Гаранція на 20 літ. Для жінок і мущин відмінні розміри. Годники ті радо уживані через усіх правдолюбч при жєлєнїях. Щоб доказати наше доіре в годїках і в нашім осуді вислємо годїки на яку небудє адресу на С. О. D. за 5.75 дол. і за оплєченєм експєсу, а також позволамє ексаміновати єго. Бєлі окажєсь недобрий, неоплатїть єдного цєнта. Дємо даром до кожної годїки золотєний ланцєтчик. Одна годїка даром, сля мупуєте шїстє.

R. A. Freter & Co.,
52 Dearbon St., Chicago, Ill.

Антін П. Чехов.

Швець і нечиста сила.

(З російського)

Було то день перед Різницею. Марія давно вже хрипала на печі, в лямпочці вигоріла вже вся нафта, а Федь Нилів сидів і працював. Він давно покинув би був роботу і вийшов на вулицю, але той пан з вулиці Колокольної, що перед двома тижнями замовив у нього чоботи, був вчора у нього, страх сварився і приказав скінчити на нині чоботи, заким ще зачне ся утрень.

— Собаче життя... — бурмотів Федь працюючи... Одні люди сплять давно, другі забавляють ся, а ти... от як невольник сиди та ший, чорт зна для кого...

Коби хоть не уснути ненадійно... І він брав від часу до часу фляшку горівки з під стола та попиваючи з кожним ликом говорив зі собою голосно...

— Скажіть мені, добрі люди, яким правом тогі пани, що у мене замовляють, бавлять ся весело, а я мушу для них шити? Тому, що вони мають гроші, а я бідний?...

Він ненавидів усіх, що у него замовляли роботу, а найбільше того, що мешкав при вулиці Колокольної. То був високий пан, строгого виразу лица, з довгим волосем, жовтолиций, з великими синими окулярами, говорив сильним басовим голосом. Імя його було німецьке, таке, що і вимовити трудно. Яке було його становище і чим він займався, трудно було збагнути. Перед двома тижнями, як Федь прийшов брати до нього міру, той пан сидів на землі і товк щось в банячку, та Федь і не успів еще його поздоровити, коли се, що він товк, бухнуло і займало ся ярким, червоним огнем, завоняло сіркою і спаленим пірем, а ціла кімната наповнилася густим, рожевим димом, від якого Федь чихнув щось зо п'ять разів.

— Хто в Бога вірує і його боїть ся, той не буде займатися такими річима, — думав по дорозі повертаючи домі.

Коли в фляшці не лишило ся вже нічого, Федь поклав чоботи на стіл і задумав ся. Він підпер голову кулаком і став роздумувати о своїй біді, тяжким, безнадійним положенню, потім о багачах і їх великих домах, каритах, о їх сотках паперових грошей...

— Якби се добре було, колиби доми тих багачів повалилися, поганули коні, мої поїли їх шуби та соболіві шапки... Якби то добре було, якби багачі перемінили ся мало помало на жебраків, що не мають що їсти, а бідний швець ставби багатим і сам би знущав ся над бідним шевцем в день святаго вечора...

Так думаючи Федь нагадав собі свою роботу і отворив очі.

— От, таке то... подумав він собі оглядаючи чоботи... Робота моя вже давно готова, а я все еще сиджу. Треба віднести тому панови, що замовив.

Він завинув чоботи в червону хустку, одягнув ся вийшов на вулицю. Падав дрібненький але твердий сніг, що колов лице неначе шпильками. Було студено, ховзко, темно. Газові лампи світили ся чогось дуже темно та чомусь було чути по вулицях шафту, так, що Федь почав каплати. По вулицях по всім усядам їздили багачі, а кождий з них мав у руді кусень ковбаси і чвертьлітрову фляшку горівки. Із саний і карит дивили ся на Федя багаті пани...

— Жебрак... Жебрак... — кричали, показуючи йому зі сміхом язика...

Поза Федьом ішли студенти, офіцери, купці і енерали та дрічали ся з ним.

— Паниця... Паниця... Швець безбожник... Жебрак — говорили в голос, показуючи пальцями.

Все те було дуже обиджаюче, але Федь мовчав. Тільки спльовував з серця. По дорозі стрітив він шевського майстра Кузьму Лебедкіна з Варшави.

Видаш — сказав той до нього — я оженив ся з багачкою і у мене працюють челядники, а ти жебрак і не маєш що їсти...

Федь вже довше не годен був втерпіти та пустился ним на вздогін. Біг доси, доки не опинив ся на вулиці Колокольної. Той пан, що замовив у нього чоботи мешкав в четвертій домі в краю вулиці на останній поверсі. До його кімнати треба було іти через довге темне подвіре, а опісля лізти в гору стрімкими сходами, що скріпили і трясали ся під ногами.

Коли Федь прийшов до нього, застав його як перед двома тижнями. Він і тепер сидів на землі і товк щось в банячку.

— Високоповажаний пане, я приніс чобітки — сказав Федь несміло.

Пан встав і мовчки почав примірювати чоботи, а Федь прилягнувшись на одно коліно, помагав йому. Но лише встав стягнути чобіт, як скочив на рівні ноги і поточив ся до дверей. У пана була не нога але кінське копито.

— Еге, подумав Федь — от що за історія...

Годило б ся передовсім перехрестити, а опісля кинувши все утікати сходами на долину; але опісля нагадав собі, що нечисту силу стрітив він перший і хто зна чи не останній раз в житю, а не використати сього случаю булоба глупо. Він переміг себе і рішив поспробувати щастя. Заложивши руки назад, шоби мимовільно не перехрестити ся він закашляв.

— Говорять — почав він з повним поважанем — що нема нічо поганішого і гіршого на світі від нечистої сили... А я таки інакше се понимаю. Достойний добродію... Після моєї думки нечиста сила, се наймудріша сила. У чорта, вибачте за слово, хвіст і копита з віду, та за то у нього в голові більше розуму як не у одного нашого ученого.

— Люблю тебе за такі слова... — сказав пан... — Слассибіг тобі певче... Що ж ти хочеш?

І швець, не марнучи часу, почав нарікати на свою бідку. Він зачав від того, що від дитини завидував багачам. Йому все видавало ся несправедливим, що не всі люди мешкають в однакових домах і не всі їдять однаковими кіньми.

— Чому — каже він — я бідний? Чи я гірший від Кузьми Лебедкіна, у котрого і власний дім і жона ходить в капелюсі? У мене і такий самий ніс, і такі самі очі, руки, ноги, спина, голова, як у багачів, а чомуж я обов'язаний працювати, коли другі бавлять ся? Чому я оженив ся з Марією, а не з якою панєю, від котрої пахнуть різні помади? В домах панів, що замовляють у мене різні роботи, случає ся мені видіти різні панни, але вони не звертають на мене уваги а лише посмішкують ся деколи і шепчуть одна до другої: „Який у того шевця червоний ніс“... Правда, Марія, добра, робітна баба, та щож коли не образована... Рука єї тяжка, і коли ударить, то такої болять, а коли прийде ся заговорити о політиці, або о чім небуть розумним, то она все вмішає ся і скаже велику дурницю...

— Що ж ти хочеш? — перебив йому пан.

— А я прошу ваше достоїнство, Чорте Івановичу, коли ваша воля, то зробіть мене багатим.

— Добре... Лише за тое ти маєш мені віддати душу. Доки еще кури не піяли їди і підпиши ся ось на тім папері, що віддаєш мені душу.

— Ваше достоїнство... — сказав Федь дуже вчливо, Як ви замовляли у мене чоботи, то я не брав у вас грошей наперед. Треба передовсім замовлене сповнити, а потім вже жадати грошей...

— Ну, добре... — згодив ся пан.

Нараз в банячку спалахнув яркий огонь, бухнув густий рожевий дим і завоняло сіркою і спаленим пірем. Коли розійшов ся дим, Федь протер очі і побачив, що він вже не Федь, а якийсь зовсім инший чоловік, в камізольці з ланцюжком, в новім убраню і що сидить на кріслі за великим столом. Два льокаї подавали йому їду і низько кланяли ся.

— Споживайте на здоров'я, ваше достоїнство, приговорювали до нього.

Якеж багатство... Подали льокаї великий кусень печеної баранини і миску з огірками, потім принесли печену гуску а вкілька хвиль опісля варену свинину з хроном. А як то все чомно і політично... Федь їв і кождо страву запивав великою пшлянкою горівки, гейби який генерал, або граф. По свинині подали йому кашу з гусячим салом, потім яєшницю зі свинським салом, смажену печінку, а він все те їв і любував ся. Але що еще? Подали голубці з заправкою і парену ріпу...

— І як то пани не потріскають від такої їди? — думав він.

Накобень подали великий горнець з медом. По обіді з'явив ся чорт в синих окулярах.

— Чи вдоволені ви з обідом, Федоре? — запитав ся кланяючи ся низенько.

Але Федь не міг проговорити ні одного слова, так його розпирало по обіді. Ситість була тяжка і неприємна, і шоби трохи розірвати ся він став оглядати черевик на своїй лівій нозі.

За такі черевики я небрав менче як сім золотих і п'ятьдесять крейцарів. Що то за швець шив їх? — запитав він.

— Кузьма Лебедкін — відповів льокай.

— Сейчас закликати мені сього дурака...

За хвилину прийшов Кузьма Лебедкін.

— Що скажете ваше достоїнство? — спитав станивши коло дверей.

— Мовчи... — крикнув Федь тупаючи ногою. — Не смій розумувати і памятай що ти швець... Що ти за чоловік?... Бовван... Ти не умієш шити черевиків... Я тобі цілу твою піку зіблю... Ти чого прийшов?

— За грішми.

— За якими грішми? Гоня звідти... Прийдеш в суботу... Ано, льокай, дай йому раз в карк...

В тій хвили нагадав він собі, як то колись над ним самим знущали ся ті пани, коли у нього замовляли роботу, і йому стало тяжко на душі, та шоби себе трохи розрадити, виняв з кишені грубу складану мошонку і почав числити свої гроші. Гро-

ший було багато, але він бажав собі еще більше. Біс в синих окулярах приніс йому еще другу мошонку, грубшу від першої, але йому захотіло ся еще грубшої, і чим довше числив, тим більше був недоволений.

Вечером припровадив йому нечистий високу, румяну паню в червонім убраню і сказав йому, що то є його нова жінка. Федь утішив ся дуже, поцілував свою нову жену і став єю угощати.

Пізно вечером поклав ся Федь спати до мягкой постелі на мягкі перини, однак перевертав ся з боку на бік і ніяк не міг уснути.

— Много грошей — говорив до жени треба пильнувати... Ануж злодії закрадуть ся... От пішла би ти зі свічкою подивити ся.

Через цілу ніч він не спав, бо вставав все дивити ся, чи куфер цілий. Рано треба було іти на утрень до церкви. В церкві однак честь для всіх, так для багатих як і для бідних. Коли Федь був бідний, то молив ся в церкві так: „Господи, прости мені грішному“... Те саме говорив він і тепер ставши багатим. Яка різниця? А по смерті багатого Федора закопають його не в золото, не в дорогі камені, а в таку саму землю, як і бідного Федя. Горіти буде Федь в тій самій землі де всі шевці. Гірко зробило ся Федьови на душі та від обідю еще тяжко на цілім тілі; в голову місто молитви лізуть різні гадки о куфрі з грішми, о злодіях, о своїй проданій, погубленій душі...

Він вийшов з церкви сердитий. Шоби прогнати злі гадки, він так, як се часто бувало давніше, коли був еще шевцем, затягнув на ціле горло пісню. Но лише зачав, як до нього надбіг поліцай.

— Пане, сказав строгим голосом — панам не пристойть сьпівати на вулиці... Ви не швець... Федь опер ся о пліт.

— Чим би тепер — думав він розвеселити себе?

— Пане, сказав до нього двірський слуга, не опирайте ся о пліт, бо шубу запачкаєти...

Федь пішов до склепу і купив собі гармонію, яка була найлутша, потім пішов вулицю і грав. Всі прохажі показували на нього пальцями і сміяли ся.

— От се пан, дрічали ся з ним факри. Зовсім як який швець.

— Чи панам пристойть на вулиці так вирабляти? — сказав до нього поліцай. Ви дальше і до шинку зайдете...

— Паноньку, дайте милостиню, Христа ради... — молили жебраки обступаючи Федя зі всіх сторін. — Дайте...

Давніше, коли то він був еще шевцем, жебраки не звартали на нього уваги, а тепер не давали йому свободно перейти вулицю.

А дома стрітила його нова жона-пані, убрана в зелену блязку і червону нагортку. Він хотів єю повітати та вже розмахнувся, шоби дати єї хоч два рази в спину, як она закричала на нього сердито...

— Мужик... Дурак... Не умієш обходити ся з панями... Як любиш, то поцілуй в руку, а бити я себе не позволю...

— Ну, прокляте життя, подумав собі Федь. Жалють люди, та ані засьпівати, ані на гармонії заграти, ані в жінкою побавити ся. Тьфу...

Лише він сіз з панєю пити чай, аж тут появил ся нечистий в синих окулярах.

Ну, Федоре, каже, я своє сповнив точно. Тепер підпиши папір і ходи з мискою... Тепер знаєш, що значить бути багатим. Буде з вас.

І потаскав Федя до пекла. Просто до пекла. Злетіли ся чорти зі всіх сторін.

— Дурак... Бовван... Осел... Кричали...

В пеклі страшно чути було нафту, так, що можна було задушити ся.

І нараз усе щезло. Федь отворив очі і побачив свій стіл чоботи і свою бляшану лямпочку. Цілихдер на лампі був зовсім закіпчений а від маленького огника на гноті курив ся вонючий дим як з комина. Коло Федя стояв пан в синих окулярах.

— Дурак... Бовван... Осел... — кричав сердито. Я тебе научу ошусте. Я замовив тому дві неділі чоботи, а они до нині не готові. Ти думаєш, що я маю час ходити до тебе по п'ять разів на день за чоботами? Паскуда... Скотина...

Федь потряс головою і взяв ся до чобіт. Пан в синих окулярах еще дсво сварив ся і грозив, вкінці успокоїв ся.

— Чим ви пане, ванмаєте ся? — запитав його несміло Федь.

— Я роблю штучні, бенгальські огні. Я піротехнік. Задзвонили до утрень. Федь віддав чоботи, дістав гроші і пішов до церкви.

По вулицях взад і вперед онували ся карити і сани з медвежими обитями і покривалами. По хідниках разом з простим народом ішли пани, купці, офіцери... Але Федь уже не завидував і не нарікав на свою судьбу.

Тепер йому здавало ся, що багатим і бідним однаково зле. Одні мають спромогу їдати каритами, другі сьпівати по вулиці на ціле горло пісні і грати на гармонії... а загалом всіх жде одно і то само... могила

Причиною до статі, поміщеної в 38 ч. «Свободи» заголовком: „Безличність Вісника“

Від 3 літ єсьм членом „нашого славного Соединенія“, і тим самим дістаю его орган „наш возлюблений“ (чи залюблений) Вісник“. Не одушевляють мене зовсім премудрі статі Вісника, але беру, бо плачу, та розгорну не раз „любий Вісник, щоб побачити, що ся „vov na šich stolicoch, a sice vov Uhorsku“ die.

Неодно я там в тім Віснику „дуже полезное вчитав, а найгірше до моєї душі прилип сей висказ Р. А. Віст., що мовляв, мадяреко словацкий виговор, а по часті і лемківський е вразом чистого русского языка. Хитрий Малорос з того ч. редактор Zsatkovicsa. Щоб не обидити Лемків, котрі становлять львину часть членів Соединенія, залицяється ся неудачно до них, щоб мовляв і вовк був спитий і лоза ціла

Недовго однак виявила ся отся твердорусекость Подкарпатского народа zov Uhorska.

Дня 16 го вересня с. р. з'явив ся до мене колектор, що збирав добровільні жертви на руску церкву в Доброславі, чи десть там, і вручивши мені книжку колекторську, просив, щоб я прибав церковну печатку. Заглядаю в книжку, що там пан превелебний до вірних за морем написав, та гов! не втнеш Паньку, бо... мадяреко. Смотрию на печатку, може хоть так важна річ як печатка буде руска. Але де там! Печатка, як видно єпископська, бо „zov kalarom“ єпископским і з френзіями, та слова якось не штімують до руского, бо виджу якесь слово „Rusroke“ чи шсь подібного (скажу отверто, що до такої твердорускої літератури, моя пам'ять не ларі же, і я крім слова Rusroke нічого більшого не задрів, бо з превелебної „радости“ очі зайшли слізьми.

Смотрию далше, чейжи таки щось руского зобачу і справді єврека! (знайшов). Ріка cosik rap заріпник милостивого отця єпископа та підписали ся „kusičko“, а kusičko по мадяреки; по руски мено „Георій“ (sic!) а прізвишко по мадяреки і не годен було розібрати, яке.

Смотрию далше, може ще який дивогляд знайду і на мою радість знайшов! оден „zov našich ameriekusch duchovnyukov“ підписав ся „о. Ст. С... і т. д. „диговник“. Радуй ся Русе! Я думав, що то лиш на Угорщині єпископські секретарі не знають свого „мена“ точно по руски поставити, а то й у нас в Америці „духовники“ підписують ся „диговник“ — а ми:

При тій нагоді пригадав ся мені одна подія з часів моєї науки, коли я був в Римі. В Св'яте Літо (Апо- Sonto) 1900 загостили до Риму оба єпископи „zov Uhorska“ Преосв'я. С. Фірцак і Валія зі своїми кількома питомцями семи нарія духовного. (Питомець семинарія духовного, сестриний чоловік, що вчить ся на євangelіста).

Ми питомці з рускої колегії в Римі зішли ся з ними в церкві св. Петра і просили Преосв'ященного Фірцака щоб позволив своїм питомцям перейти ся з нами, а ми їм покажемо дещо цікавішого в тім славнім Римі, на що Преосв'я. Фірцак радо згодив ся. З тою самою просьбою приступаємо і до Преосв'я. Валія, та він неборачиско питає ся Пр. Фірцака, „что то е питомца?“ Пр. Фірцак каже: то клерики. — А! так, так, я маю клерики, што хочете од моїх клерикох?.

Радуй ся руский народе! Твої пастирі твєї рідної бесіди навіть не розуміють! А пан Редактор від Вісника доганяють нам, що ми, Галичани то Поляки, та жене нас до Бразилії і до Канади. Передше пане Редактор витягнеть бервено з ока угорско-русских народних провідників, а потім будеде смотрити але аж через почвірні окуляри за скалкою в сці галицких Русинів.

Врачу, іспіли сам себе!

Римщук.

3 Голінок і околиці.

Даруйте, простіть, бо „теа culpa“, що я, подаючи різного рода замітки до нашої „Свобода“ з різних сторін, про самий наш „сметанковий“ Голінок в останніх часах майже цілком призабув. Нинішнім се простуюмо. І так:

Передусім, робота у нас „лізе“ несоріше, особливо кількох фабрикантів від продукції паперу листового вхопило десь такий „ордер“, що женуть свої фабрики день і ніч, так, що навіть молоді Міся... котрим „гігієнне“ право заважає працювати понад означені години, працюють тут не раз „овертайми“ до дев'ятої, або й пів до десятої вечером. „Ми їх не силуємо, лишень платимо“, оправдують ся фабриканти перед мійськими інспекторами, — „хотять то роблять...“

А кохлив Голіночани роблять, бо осінний карнавал туй-туй, на карку, а з ним „чудно-модні“ капелюхи і другі жіночі диважі просять ся зі шторів, а долядів дасть Віг, хіба йди та гаруй хоть би й понад сили, аби лиш новий капелюх.

Отже вважаєте шад, читачі, перед всемогутим мольохом-долларом, не істнує мабуть жадне, хоть би і найгуманнійше право, особливо як йде молодій, о задрітій до гори носіку кохливий Міся... о — новий капелюх.

Платня тут також не соріше. Але пересічний наш робітник має тільки утихи зі своєї платні, що бачить її лиш тоді, коли йому сю „пейду“ реуне „пеймай-стер“ або „босс“ в руку, при цілоплатній виплаті, бо коли вийде з фабрики, то й не оглянесть ся, як його різного рода „шторники“ і „нів шторники“ в неї так совісно обголають, що неоден неборачиско сльозучого дня аж спитіє. переконавшись, що з цілоплатної його платні лишилися йому тільки буйні вітри, що з полотном розмаляють.

Ті ненаситні „шторники“ а озобливо тутешні „молодари“, до того степеня випробували ціну молока, що як перед роком ще платило ся тут 5 центів за кварту, то тепер платить ся вже 8 центів за сю саму мірку тої самої білої течі...

Щасте велике, і то від самого Бога, що приваженше наші добрячі, голіночкі готельники держать ся якось „консервативно“ зглядом шробування цін за свої смаколики, бо беруть як і давнійше по 5 центів за шклянку „червоного“... Бо еслиб, хорони Боже, те й готельники пішли слідом своєї собратія, то тоді хіба бувай адоров і з цілою Америкою.

Робота, як повисше спімнув я, йде тут добре, хотят перед пару днями бачив я тут „паве тего“ одного мазура, котрий присягав ся мені на усі „св'ятеосці“, бо навіть „на менкен Паньскон“, що від вісьмох літ уже не доторкнувся ніякої праці — ані одним пальцем!...

Там до дідька! Чим же ти жиєш мазуре? — поспитав я його здивований.

„Чим Буг і matka Найсв'ятеша да!“ — відповів мазур, погладившись по череві.

До кроть сот! — подумав я собі.

Кільки то я не раз вже не намолю ся і не навалюсь в груди яко дсбрий християнин, щоб хотий если вже де не тисячка, то хотий з пару соток навинулось мені звідки даром... і ані зломаного шеляга! А тут дивить... Вісім літ уже жие з Божої ласки! І кажуть, що нани є справедливий на сьвіт!...

Сензацино, бо майже на перекир усієї медицині і акушерії, ушасливила тут нашу місцевість якась, як Поляки називають „деплавдуфка“, в три літа по смерті свого чоловіка „малым мазуром. Кажу вам, що лікарі — аж губи пороззявляли з великого зачудованя... А тимчасом, як зачуваю „деплавдуфка“ сьмієть ся в кулак й каже, що колиб тільки сьотіла, то і частійше змогла б вступити таку штуку.

І вір то нинька медицині або науці!...

Взагалі у нас під сю пору тито, хоть і важенеш ся за роздобутем яких новинок навіть аж на т. зв. „Поль-

скеа“ (Oliver Str) Не чуєш нічо, хіба лиш таке:

— Войтек! — а кей сен бендзеш зеніа?

— Не глуоім! тева еспе депло — відповідає Войтек.

— А то ти втендас сен хтес зеніць, кей бандзе зімно?

— А юсці, зе так! — каже Войтек.

— Тось цимбал! бо втендас баба полізе до тебе з зімна, а ти бандзе мисляв зе з мілосці.

— О хроба! то сен банден зарос зеніа, кей так! — відповідає звичайно мазур, й суне до якої небудь „бляголови“...

Таке то у нас дієть ся в тім сезоні!...

Що буде далше — подам пізнійше.

Михайло Белі.

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь“ „Україна“?

(Дальше.)

От і південно-руські люди з (Поділя, Галичини, Волині і з найбільшої південно-руської землі — України) стали почувати ся одною цілостю; разом боролися вони від Татарів, разом терпіли вони від Ляхів, разом ненавиділи ляхких панів і ксьондзів, разом закладали „руські“ школи против ляхких, разом писали „руські“ книжки против ляхко-єзуїтских, вкінці разом воювали против Польщи під проводом українських козаків. Ось так через спільну борбу з спільним ворогом, через спільну долю і неволю, через спільне кількості, через спільні школи і книжки, (т. е. через спільну культуру) та через спільну народність наша — українсько-руська, що звала себе прямо „руською“ або „українською“ (Звідки взяла ся назва „Україна“, се розкажемо ще опісля).

Ми розповіли тут на основі наукових дослідів учених істориків (а не на основі брехливих вигадок, придуманих заплаченими урядовими російськими письменниками), як з давних, східно-славянських (т. зв. руських) племен зродили ся поволи три особні народності, а то в той спосіб, що давні, малі, особні „руські“ племена-князівства стали лучити ся доволі трох осередків в три більші, національні групи: українсько-руську, московсько-руську і білоруську.

Кожда з тих трох груп заховала зразу давне київско-княже імя „Русь“ та кожда так себе далше прозивала, через що імя „Русь“ ставало поволи для всіх трох груп з'особна їх народним іменем. Ось так Русини-Українці звали себе „Русинами“, а свою мову „руською“ мовою, але не називали так ані білорусів ані москалів. Білорусів звали наші предки „Литвинами“ або „Поліщуками“, а їх мову „литовською“ — а мешканців північно-руських

земель звали Русини лише „Москалями“ а їх мову московською. Так само Білорусини: свою мову звали вони „руською“, а мешканців Московщини називали они лише „Москалями“, а їх мову „московською“. Вкінці Москалі звали себе або „московськими людьми“ або таки „руськими людьми“, а свою мову „руським язиком“ — але ніколи не називали так ні Білорусів, ні наших предків, Русинів. Білорусів звали Москалі „Литовцями“, а нас, Русинів, звали вони або „Черкасами“ (від козацького міста на Україні, Черкас) або „Українцями“ або вкінці „хаклами“ — а ніколи не називали нас „руськими“.

Виходить з того, що кожний з тих трох народів „руських“ присвоїв собі сам старе династичне „руське“ імя, а не признавав сего імени двом другим „руським“ народам. Се знає, що всі ті три народи „руські“ почували добре свою національну окремішність і добре то розуміли, що вони не один нарід — як се баландать тепер урядові Москалі а за ними наші „змосковчені Юрки“. — Москалі, Білоруси і Русини-Українці почували добре, що вони є три особні народи, мимо спільної одвічної, княжо-династичної назви „Русь“.

Ся назва „Русь“ і „руський“ протягом кількох віків змінювала отже аж два рази своє давнє значіне, а прибрала вкінці аж три нові значіня. В найдавніших часах, ще перед княженем Олега, Ігора та інших „великих“ київських князів, назва „Русь“ означала лишє мале київське плем'я і малу територію (землю) сего племені, на кілька миль довкола Києва. Опісля, по завойованю майже цілої східної Європи „великими“ київськими князями (Олегем, Ігорем, Ольгою, Святославом, Володимиром Великим і Ярославом Мудрим), назва „Русь“ розширилася на цілу велику державу сих князів та їх потомків, яко назва ненаціональна, але династично-державна, при чім поодинокі племена заховали свою особну племенність та змагає до племенної окремішности. Ще далше, по приході Татарів до Європи, коли східно-славянські племена наслідком природних і історичних причин стали гуртовати ся у три особні народи (національності) тоді назва „Русь“ і „руський“ знов перемінювала своє значіне. Ся давна, племенна, а потім державно-династична назва зістала принята через правичку всіма трема новоутвореними „руськими“ народами яко назва національна (народна) кожного народу з'окрема.

В той спосіб назва „Русь“ і „руський“ враз з розвоєм історії східної Європи, не лише змінила своє значіне з вузько-племенного на широке, велико-державне значіне, але ще далше, з ди-

Ті що роблять на дворі

виставлені на зими і вогнисть, уникнуть руматизму і невралгії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Нотвичного Пейн Енспелеру

коли почують перші симптоми. Сей лік роблений згідно з острим німецьким законом і має 35 літню незахищену славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 60 центів або у виставителів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

настично-державної назви перемінювала ся у національну назву аж трох особних народів, неначе розщиплюючи ся на трое, між три особні національності. Яко національне імя аж трох окремих народів, назва „Русь“ і „руський“ зискала аж три окремі значіня: на півночі, у Московщині, слово „руський“ стало значити стільки, що московський; на полудні, у Галичині, і на Україні, слово „руський“ стало значити стільки, що галицько-український (українсько-руський); вкінці на Білоруси слово „руський“ стало рівнозначне з „білоруським“.

Ось-такий був розвій значіня слова „Русь“ і „руський“. Назва місцева, племенна, що пішла з Києва (недаром сказано в т. зв. літописи Нестора: „матір руських городів“!), розширила ся з ходом століть на великі простори східної Європи і прибрала вкінці три різні національні значіня. Слово „руський“, що повстало на полудні східної Європи (в нашій Київі), в непамятних, передісторичних часах, перенесло ся зі століттями аж на три великі славянські народи східної Європи.

„Руським“ народом став звати ся не лише той нарід, що повстав із племен споріднених київській Русі, (то значить не лише наш, українсько-руський нарід) — але також два, далекі від Києва і з київською Русію племенно неспоріднені народи: московско-руський і білоруський, при чім Москалі стали писати се слово по своєму, з двома „сс“, а Русини-Українці по своєму, з одним мягким „сь“.

Виходить з того, що лише наша Русь-Україна єсть властивою (сказати б так: правною, справедливою) дідичкою давньої назви „Русь“, бо лише наша Русь-Україна єсть племенно, язиково і національно споріднена з давньою, київською „Русію“. Натомість і Московщина і Білорусь позичили собі нашу давню назву. Властиво-ж Московщина присвоїла собі нашу давню назву, загарбала нам наше давнє політичне, державне імя — і то навіть загарбала нам його цілком сьвідомо і з політичним пляном, а який се був той московський плян, про се розказано ще буде далше.

(Дальше буде).

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
44 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Щотижневий для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить щотижня в Четвер і
коштує:

В Америці на 12 місяців... \$2.00

За стар. краю на 12 місяців \$2.00

В Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда в гори.Гроші треба посилати в ре-
комендованім листі, або через
експресовий, або поштовий по-
рядок (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру доста-
ють від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлим нам,
без того ми не годні гроший
вистати.

Адрес:

„SWOBODA“

44 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоб його адрес змі-
нили мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.В справі еміграції
на полудне.Повищені рядки як най-
горячіше поручає ся усім
нашим часописам в Євро-
пі.В останніх часах зі сто-
рони інтересованої капі-
талістичної класи роблять ся
великанські зусилля, щоб
бодай в часті струю емі-
грації з Європи звернути
до полудневих стейтів Злу-
чених Держав. Представи-
телі згаданих стейтів, звяз-
кові урядники як і агенти
корабельних ліній подали
особі в сій справі дружні
руки.Тут, в сій справі йде
зовсім природно лиш тільки
о підпирание капіталі-
стичних інтересів. Коли
чує ся медові, красномовні
фрази про величавий
розовий полудня, про його
незвичайні багатства і же-
реда зарібковання, то сві-
дома людина старає ся пе-
редовсім вийти з суті тих
обіцянок, пізнати їх прав-
диву вартість та побачити
їх в правдивім освітленю.
Бо в ґрунті річи — а се
повтаряємо з натиском ще
раз — іде там виключно
лиш о се, щобі ненасит-
ний жаді виску на роз-
мірно новім терені пхнути
в рамена новий матеріал
до визиску.Європейських робітників,
а передовсім з країв не во-
лодіючих англійською мо-
вою як найгорячіше по-
винно ся перестерігати пе-
ред еміграцією на полудне.
Днесь відносини в полу-
дневих стейтах Злучених
Держав суть еще того ро-
да, що мож їх хіба порів-нати з відносинами в схід-
но надбалтійських або поль-
ських провінціях в Росії і
то перед внесеном кріпац-
тва. О якій небудь, хотай-
би найменшій, правній ох-
роні робітника нема й бе-
сідн. Нападки колишніх
плантаторів получили ся з
фарисейсько-побожними ка-
піталістами Нової Англії і
сотворити на полудні іде-
альне поле для безграччя і
найбрутальніших метод
визиску і розбою.Так звана публична опі-
нія в полудневих стейтах,
о скільки іде о інтересах
капіталістичної класи та її
зварядів, є цілковито опа-
нована расовим проблемом.Від часу, як на папери
політично увільнено ніґрів,
не полишено ні одного
средства, щоб ті міліони
безпомічних дістати опять
в еще гіршу, бо матеріаль-
ну неволю. Помимо усіх
паперових гваранцій, на
глум усім правам та кон-
ституції, днесь кольорове
населення є так само виста-
влене на найбезличніший
визиск як і в часах неволі.
Відповідно для тих цілий
з правдиво чортівським
спритом уксовано цілу сіль
стейтових прав.Оружжя, яке в сей спосіб
виковано проти ніґрів, ціл-
ком природно уже ся та-
кож і проти білих неволь-
ників.Як уже згадано, в полу-
дневих стейтах майже не
існує ніяке право для ох-
рони робітників. Працю
жінок і дітей визискує ся
там в сей спосіб як може
нігде інде в цілм цивілізо-
ванім світі. Суди і уряди
віддані цілковито на услу-
ги жадних зисків визиску-
вачів.Яскраве світло на сій
відносини кидає написаний
умілим пером артикул в
Nineteenth Century в авгу-
ста с. р., в яким говорить
ся про винаймлюване кри-
мінальників і злочинців.
Він опирає ся на строго
урядових жерелах і стати-
стиці. Подані там факти і
описані відносини попро-
сту бурять усю кров в чо-
ловіці. Доказує ся там фак-
тами, що не лиш ніґри,
але білі, жінки та діти па-
дуть жертвами найобридли-
вішої брутальності на я-
ку покликані до сього ор-
гани заховують ся більше
як пасивно.На полудню до сих пор
існує еще варварське у-
ладжене, що арештантів
жене ся товпами до при-
мусових робіт. Арештантів
кує ся парами в сей спо-
сіб, що лиш малими кро-
ками можуть йти. Усі дозо-
рі і формани, зовсім при-
родно, суть від стіп до го-
лови узброєні і мають над
арештантами неограничену
власть. Вони мають право
засуджувати їх на найріж-
нороднішого рода кари,
з яких найпопулярніша є
кій; з того посліднього ро-
да кари роблять неограни-
чений ужиток. В ради го-
ди лучає ся — а се також
зовсім буденний случай —
що арештанта в короткій
дорозі стріляє ся неначе
скажену собаку; а за та-ким нещасливцем навіть
пес не забреше. Жінки і
дівчата рівнож суть безбо-
ронні і з душею та тілом
цілковито віддані звиря-
чим інстинктам дозорців.
А найменше супротивлене
ся їх воли означає кії або
і смерть від кулі його ре-
вольвера.Зовсім помиляв би ся от
сей, хтоб сказав, що то
лиш з арештантами пово-
дає ся в сей спосіб у то-
му пеклі Зовсім ні... Щоб
табор арештантів тих зако-
ваних невольників кожної
хвилини заповнити новим
матеріалом визиску, то го-
дує ся — коли вільно
так виразити ся, штучно
сю категорію людей. В тіа
ціли приміром знамениті у
слуги віддає закон про во-
локицтво. Уладжує ся де-
небудь бійку, потім ловить
ся потрібне число здібних
до праці людей, веде ся їх
перед судію, а решта — то
уже лиш дрібка формаль-
ностей.До сього приходить еще
одна пекельна видумка.
Майже в половині полу-
дневих стейтів так звану
контрактну книгу мож до-
ходити на карній дорозі
Жертві каже ся підписати
який небудь контракт. З
повзятих зобовязань потом
скручує ся на ню мотуз.
Копшта перевозу і удержан-
ня контрактор зараховує і
то в сей спосіб, що робіт-
ник ніколи не є в силі ви-
лізти з довгу. Се є бочка
Данаїд приновлена жив-
цем до капіталістичних у-
мовин. Коли жертва поба-
чить, що усяка борба ста-
ла безуспішною і хоче ра-
тувати ся утечею, то сей-
час пускає ся в рух усю
машинерію стейтову, щоб
лишень дістати назад жер-
тву у свої кіхті. Лиш ду-
же рідко удасть ся якому
щасливому утіти, щоб свої
сумні досвідці розказати
світові.Тут ми дійшли до сього
пункту, який належить з
цілим натиском підчеркну-
ти. Ціла преса нашого кра-
ю знає про сї відносини —
однак ні словом про них не
згадає. Віддана душею і
тілом на услуги капіталіз-
мови не хоче доторкати ся
сеї гниучої болячки. В ря-
ди годи, коли вже щось до
неба о пімсту вопіюче лу-
чить ся, згадає ся про се
мимо ходом, щоб потом по-
тонути еще глибше в мори
мовчанки.Європейські гості з па-
нуючих клас обертають ся
лишень виключно в кру-
гах плутократії, де не ся
знамените вино і добре ба-
вить ся та збирає ся по-
бrehеньки про країну „без-
конечних можливостей“. Ніхто
однак не знає і сло-
ва сказати про страшні об-
ставини полудня. Щось по-
дібного ісувало-б веселий
настрій, та ровестрювало-б
загальну гармонію.Що висше згаданий ар-
тикул мусів шукати гостин-
ности аж в англійським
„магазині“ се є також не-
звичайно характеристичне
для пануючих тут обста-
вин і відносин.

Лист з Старого краю.

[3 галицького сойму. Новий мона-
ший руський чин в Галичині. Чут-
ка про уступлене єп. Хомишина.]В понеділок дня 16 ве-
ресня зібрав ся у Львові га-
лицький сойм на кілька тиж-
неву сесію, в котрій має
ухвалити багато незвичай-
но вижних законів. Марша-
лок сойму польський магнат
граф Станіслав Ядені от
вираючи наради сойму вило-
жив в своїй промові про-
граму соймових праць під
час теперішньої сесії і ви-
числав при тім цілий ряд
законопроектів. В першій мі-
рі згадав о потребі ухвален-
ня нової виборчої ордина-
ції до сойму, але підні-
з натиском, що новий ви-
борчий закон не єміє стре-
міти до „razewiotu“, про-
тивно має лучити органіч-
но минувшину з будучнос-
тю иншими словами, ро-
бучий люд буде на дальше
позбавлений всякого впли-
ву на краєве законодавство
і чотири тисячі зледащилої
і зганґринованої польської
шляхти буде і на будуче
без контролю панувати над
7½ мільонами галицького на-
селення.Що більше. Щоби і тим
нечисленним елементом,
котрі хоч в маленькій скіль-
кості дістануть ся до сой-
мової сали, відобрати всяке
слово критики, предложено
ріврочасно проект нового
соймового регуляміну. На
основі предложеного проєк-
ту маршалок має необме-
жену, прямо диктаторську
власть над поодинокими
послами (такої влади не
має ніякий президент пар-
ляменту чи сойму котрої
небудь культурної держави
у світі) і кожної хвили мо-
же їм безапеляційно відоб-
рати голос, а навіть вики-
нути з сали засідань. Має
дальше право контролю і
цензури над посольськими
внесеними інтерпеляці-
ями і інтерпеляції, які мар-
шалок узнає за невідпо-
відні, може відразу відкину-
ти. Коли згаданий проект
справді стане законом, то
ді доля соймового посла
в Галичині, що схоже боро-
нити інтересів працюючих
народних верств, буде ду-
же незавидна бо навіть згля-
дно численна опозиція бу-
де вповні лишена тактич-
них средств оборони перед
соймовою більшістю.З цілого ряду прочих про-
ектів, що і не внесено те-
пер у сойм, найважніший
для нашого народу проект,
нормуючий правні відноси-
ни т. зв. сезонних робіт-
ників в рілльництві і ліс-
ництві. Галицька соймова
більшість (на 161 членів га-
лицького сойму є окол 100
власників великої земель-
ності, стояча вірно від
часу існування галицького
сойму на сторожі інтересів
польської шляхти, налякана
хронічно повтаряючими ся
в східній Галичині рілльни-
чими страйками і масовою
зарібковою еміграцією до
північної Америки і Пру-
с, хоче галицького робітника
прямо прикувати до місця
і зробити з него сліпе ору-де до експлуатації. Сю-
ціль мають східно галицькі
плантатори в польських
контушах і конфедертках
осагнути в сей спосіб, що
в панських рілльничих і лі-
сових господарствах були-
би заняті тільки робітники
сталі з виключенем тих, що
працюють на дни. Юрив-
дикція над тими робітни-
ками прислугувалаби не як
доси судам іменно в спо-
рах, що виникли зі служ-
бових відносин, але власті
політичній (староства), кот-
рі в Галичині є тільки
шляхотськими філварка-
ми. Коли сей проект буде
ухвалений, а відтак самк-
ціонований для робітни-
ків в Галичині настане прав-
дива єгипетська неволя.
В наслідок чого мимо всіх
перепон зросте еміграція
і сотки тисяч галицьких
нуждарів буде шукати за-
хисту далеко поза грани-
цями рідного краю.В галицькім соймі засія
перший соціалістичний по-
сом і то українець зі зба-
раського повіта п. Андрей
Шмигельський, один з най-
більше інтелігентних укра-
їнських селян. Коли посол
Шмигельський появив ся
пораз перший у соймі з
червоною відзнакою на
грудах, панове зі сойму
мало не показали ся зі
злости, що і під дах га-
лицького сойму вдер ся
червоний соціаліст. При-
сутність соціал-демокра-
тичного посла в соймі впа-
ла сейчас всім в очи, бо
коли маршалок по виголо-
шенню звичайної промови
отворив соймові засіданя
вніс оклик в честь ав-
стрійського цісара, всі при-
сутні послы повстали зі
своїх місць і повторили
тричі сей оклик, лиш один
посол Шмигельський де-
монстраційно сидів на
своім місці, оказуючи тим
новдоволене робучих верств
з поведєня цісара, котрий
противить ся доущєню
тих верств до впливу на
краєве законодавство.Справа з виборчкою ре-
формою до галицького сой-
му для українсько народу
в Галичині стоїть дуже
лихо. Кожний проект, що
появив ся доси що до ви-
борчої реформи в польської
сторони, попри те що з
загального боку є стра-
шенно реакційний, старає
ся притім zniszczyć Rus і
признати сьміло за мале
число мандатів.Ріврочасно з галицьким
соймом радять і прочі ав-
стрійські сойми і всюди
видвигнуто реформу вибор-
чу. Дальматинський сойм
ухвалив навіть загальне
рівне, безпосередне, тайне
голосоване, але віденське
центральне правительство
відмовило предложєня до
цісарської санкції.Заходами митрополита
Шептицького повстав не-
давно новий руський мо-
наший чин в Галичині так
звані Антоніяни на разі
з одним осідком в Сквило-
ві коло Львова. Сей чин
ще тільки в первочинах,
має доси одного євьящен-
ника і кількох братчиків.Правила того чину є біль-
ше строгі як пр. у Васи-
ліан (8 годия молатви, 8
годин праці а 8 супочин.
ку) і безпосередню їх ці-
лею по рецепті Шептицько-
го є движєне теологічної
науки і ширєне в житю
„християнських начал“. Спра-
вді цікаві відносини
в Галичині. Що року збіль-
шаєсь число монастирів
монахів — і жандармів, а
край що раз більше паде-
ід економічним і про-
світним зглядом.Від якогось часу кру-
жить поголоска, що ста-
ніславський єпископ Хо-
мишин має уступати ві
свого місця, котре має за-
няти монах Василянни
Філас (сей, що був в Ка-
наді). Для Шептицького
загонистий і не почиталь-
ний Хомишин не пред-
ставляв великої вартости,
бо він явним, а не раз-
прямо некультуним некто-
ванєм всякої свободної по-
ступової кумки богато зро-
бив шкоди єзуїтизмови, мі-
сто його ширити, як сего-
сам бажає. Противно Фі-
лас є троха гладший в об-
ходженю і може бути яко
єпископ придатним орудем
в руках єзуїтів. Хомишина
мають після згаданої пого-
лоски покликати до Риму,
як се зроблено свого часу
з покійним митрополитом
Йозифом Сембратовичем.Пару слів з нагоди пер-
шого представлення Драм.
кружка ім. Івана Котля-
ревського в Нью Йорці.Коли розгорнемо сторін-
ки історії і ставємо сліди-
ти за культурним розвитком
народів, побачимо, що од-
ною з найголовніших
пружин в тім згляді без-
перечно є театр. Се дасть ся
видіти уже в глибокій ста-
рині, пр. у Греків, на яких
1000 літ перед Христом.
Бо дійсно, зі всіх штук гар-
них безперечно драматична
штука з найбільшою си-
лою впливає на чоловіка.
Вона неначе переносить йо-
го у се житє, що йде на
сцені, каже йому ураз з
актором тужити, радіти, по-
чувати його почуваннями,
змаганнями. Драматична шту-
ка, се щось взнеслого. Чо-
ловік слухаючи слів поета
говорених устами актора,
шляхотніє, душа його ніж-
ніє, робить ся вражлива на
усе гарне, красне, взнесле.
Він бачучи перед очима
приміри шляхотного герої-
ства, змагання до добра, ма-
моволі ставляє себе самого
в положєне героя та почи-
нає роздумувати, щоб він
зділав в данім случаю, ба-
чить наглядно ріжницю по-
між добром і злом, поміж
взнесеними ідеями а зви-
рячими інстинктами.Коли театр безперечно
у вихованю усіх теперіш-
них культурних народів має
велике значєне, то тим біль-
шої вагу має і повинен він
мати в житю нашого наро-
да, народа на скрізь пасив-
ного, без ініціативи. Спе-
ціально, еще для нас за-
точенців тут за морем він
має і се значєне, що про-

мовляючи зі сцени живим нашим словом, чудовою пісню, будає в душі почуття любові до свого, до рідного, стає забором перел винародовленем, стає сею твердиною у якій наше слово зберігає ся ненаше остроє посеред чужого моря.

І тому я дуже вразив, коли вчитав в часописях про заложене драматичних кружків (Вінніпег, Канада, Нью Йорк, Юнкерс.) Се поки що перші почини, так сказатиб дитинячі кроки — однак маю надію, що вони не заснітатъ ся в починах, та при добрій волі за ними підуть і дальші, численніші, та, нас поставлять поруч з другими народами, що назва „галишен“ перестане мати висміюваче значіне.

В переїзді через Нью Йорк понав я на представлене „Драм. кружка ім. Ів. Котляревського“. Пішов з простого патріотичного обов'язку будучи приготуванам з гори побачити звичайну аматорську гру... Однак я дуже мило розчарував ся. Те, що я бачив так далеко виходило поза сі рамки, в яких звичайно привикло бачити ся усі наші дотеперішні аматорські вистави, що попросту не хотіло вірити ся, що се грають аматори. Я кільканайцять літ уже тут, бачив уже не одну ам. виставу, однак сьміло можу заявити, що ся була першою так під виглядом сценічного викінчення як і гри поодинових акторів, Такої вистави, як „Невольник“ не повстидав би ся і перший ліпший заводський театр.

Сюжет самої штуки „Невольник“ взятий з поеми Тараса Шевченка тої самої назви.

Гадаю, що ся поема є ватажно звисна усім вчитачам, тому не буду переповідати змісту драми а позволю собі зробити декілька заміток що до самої вистави та гри аматорів.

Безперечно перше місце належить ся тут Ярині (д. Кароль), яка віддала свою ролю з таким зрозумінням, чутем, та усякими найтоншими відтінками, почавши від весело безжурної дівчини, потім любви, що тужить, побиває ся за милим, а вкінці справдішної героїки, що з роздираючим серце криком розпуки, жалю і утіхи кидає ся витати свого судженого, сліпого каліку, — що до єї гри не мож нічого сказати — хіба лиш самі слова похвали і признання. Вона виявляла ся зі своєї задачі дійсно як справжня артистка. Друга жіноча роля, подруги Ярини, безжурної, веселої дівчини Оксани (д. Л. Бучацька) вийшла рівнож знаменито, шкода, що єю довело ся бачити лиш короткий час на сцені. Однак і з тих кількох слів бачить ся у неї великий талант.

З мужеских роль яб поставив на першому місці старого Ковалі (д. Павловський) який віддав усі дра-

матичні моменти так натурально і з таким чутем, що мимоволі приходило ся разом з ним сумувати і плакати. Бандурист Недобитий (д. Малієвич) своєю грою а особливо чудовими сьпівами поривав слухавів за собою. Се є не буденний голос, тим більше, що вишкolenий і однакою звучний так в горішних як і долішних тонах. Поруч перших стояв на рівній висоті Стефан (д. Цурковський) раз розлюблений до нестями в своїй милій, то знов герой атаман, що з погордою глядить смерті в вічі. Роля буйних юнаків козаків Неплюй (д. Білограм) і Опара (д. Балко) була знаменито обсаджена та оба вповні достроїли ся до цілості.

А ся цілість взявши загально випала знаменито. Особливо піднести тут приходиться ся повне життя і правди віддане збірних сцен, які в аматорських виставах звичайно виходять мляво

Одну лиш мушу дати пораду режисері: не во гнів кажучи павзи чи не за довгі (одна пр. 35 минут) Сеж прецінь дуже легко оминуті, та чим коротші павзи, тим лучше як для самих аматорів, так і для гостей. Рівнож хори в 4 й і 5 й дії вказували браки та давалиб дещо до жадання. Колиб і хори достроїли ся до гри, то тоді безумовно не мож би було нічо закинути.

Початок, і то дуже гарний початок зроблений. Пожелатиб щоб молоде товариство пішло і на дальше по тій дорозі, а я вірю, що ми колись станем ним гордити ся.

А.

„Сватання на Гончарівці“ в Йонкерс, Н. Й.

Дня 28, вересня с. р. понав я на перше представлене „Драм. Кружка в Йонкерс“. Грано українську стародавню, однак вічно сьвіжу і нову енергію „Сватання на Гончарівці“.

Взагалі взявши цілість, коли возьме ся під розвагу, що се доперва перше представлене і що майже всі аматори по раз перший виступали на сцені, випала вельми вдоволяючо. Те, що бракувало з рутини і сценічного вишколення та техніки, те доповнювала охота та щирість, і я вірю, що при дальшій, щирій праці „Драм. Кружок в Йонкерс“ виробить в своїому гурті небуденні сили. Досить прикро вражало мале число учасників на представленню. Чому се приписати, не знаю: чи сій ліній нашій байдужности до усього того, де не бачить ся віски та пива, чи уливному дощеві. Гадаю однак, що ся послідна причина не могла стати переповною, та що вже з самої цікавості, як то виглядуть ся аматори зі свого першого виступу, повинноб ся було піти.

Коліб лиш не се обридливое рутенство...

А піти на всяк случай вартало.

А тепер декілька слів про гру аматорів.

У нас так водить ся, що всякі аматорські виступи, у же в уряду мусить хвалити ся. Я однак єсьм в тім милім положенню, що мене не торкає ся се правило, а коли і у мене вийдуть похвали, то видко, що дійсно годі інакше писати і оцінювати.

Зачну від жіночих лиц. Безперечно найтяжша, бо повна драматичних моментів є роля дівчини Уляни (д. Ковальчик) в за нею роля єї матери Од-рки (д. Войтович). Обі випали знаменито, віддані з правдивим талантом і драматичним хистом. Старий, добродушний піяк Прокіп (д. Серафим) не один раз викликав сьміх у публіки своєю наївністю і свободою рухів на сцені. Дуже гарно віддав свою ролю старий Кандзюба (д. Павлик), та Олексій любовник Уляни (д. Дзержський). Безперечно незвичайно гарно і з повним зрозумінням випала роля дурного Стецька (д. Слюзар), який своїми глупкуватими виступами і мінаки розсмішував до розпуки зібрану публіку. Роля Москаля спочивала в умітних руках д. Роздільського, який поводив ся на сцені невичайно евобібно та з рутинною заводового актора. Поруч нього на однаковій висоті стояв і другий сват (д. Ковальчик).

І дійсно великі слова привизнали і похвали належать ся дружині „Др. Кр. Йон.“ за випроваджене свої штук. Всякий, хто виходив по представленню міг совістно сказати, що сей вечер не був страчений, та що спомин про нього довго лишить ся в його душі.

Один.

ДО ВІДОМОСТИ

всім гр.-кат. Священникам Сполучених Держав Північної Америки.

Сим запрошаємо все гр.-кат. Духовенство на..... КОНВЕНЦІЮ..... котра відбуде ся дня 15. і 16. октября 1907 під ч. 332 E. 18. Str. New York City, після слідуєчої програми:

1. Дня 15. октября.
1. О год. 8. рано Архієрейська Служба Божа.
2. О год. 10. рано перше засідане до год. 1. пополудни.
3. Від год. 3—6 пополудни друге засідане.
4. Від год. 8—10 вечером третє засідане.

Слідуєчого дня той самий порядок.

- II. Предмет нарад слідуєчий:
1. Усталене границь існуючих парохій.
2. Організація парохій нових.
3. Безпечене сьвященників на старість або на случай немочи.
4. Поділ всіх церков на деканати.
5. Поділ парохій на кляси.
6. Місійні сьвященники і місійні каплиці.
7. Школи парохіяльні; учебники руско-американські і катехизми руско-американські.
8. Школи для дяків.
9. Унормоване пенсій і треб в ділах Сполучених Держав.
10. Дім сиротинський і убогих.

11. Монахині і захоронки для дітей.

12. Резиденція, катедра, Семинар американський руско-духовний.

13. Вибір комітету для уложєня:

а) Історії рускої Церкви в Америці.

б) Шематизму на рік 1908 (Спис церков, душ гр.-кат. фамілій: самотних (хлопці, дівчата, діти, соломяні вдівці) шкіль, маєтків церковних, дякоучилів, народних організацій, братств, товариств і других культурних інституцій — рівнож спосіб заробкованья).

14. Матеріальне забезпеченє гр.-кат. Епископа.

South Fork, Pa. 28. септ. 1907.

† Сотер, Епископ.

Лист 15 Окт. о 8. рано Служба Божа Архiep. в Брукліні під ч. 720 Leonard St., Greenpoint, а прочі дні в Нью Йорку.

ДО ВІДОМОСТИ

всім Делегатам гр.-кат. громад церковних в Сполучених Держав.

Кожда гр.-кат. парохія зовить вислати з матерної церкви 2 делегатів а з дочерної одного делегата на

МІТИНГ ДУХОВНИЙ

котрий відбуде ся дня 17. і 18. октября 1907 в Нью Йорку при церкві сьв. Георгія E. 20 Street в слідуєчій порядку:

1. Дня 17. октября.
1. О год. 8. рано Архієрейська Служба Божа.
2. О год. 10. рано перше засідане до год. 1. пополудни.
3. Від год. 3—6 пополудни друге засідане.
4. Від год. 8—10 вечером третє засідане.

Слідуєчого дня той самий порядок.

II. Предмет нарад слідуєчий:

1. Церкви записані і незаписані.
2. Релігійне вихованє дітей, виспе їх образованє і фонд шкільний стипендійний.
3. Удержанє Епископа.
4. Катедра, резиденція, Семинар духовний руско-америк.
5. Школи парохіяльні.
6. Дім сиротинський для убогих і калік.
7. Монахині і захоронки для дітей.
8. Школи для дяків.
9. Будова нових церков лишєнь за позволенєм Епископа.
10. Неуправленє колектованє в місцевій парохії на всякі ціли.
11. Клевети по газетах.
12. Рускі організації.
13. Право ситизєнства.

Громада церковна на мітингу дня 13-го Октября вибере двох або одного делегата після того, чи належить до матерної чи дочерної церкви. Кождий делегат дістане повномочіє заосмотрєне парохіяльною печатію і підписом сьвященника, головного куратора і секретаря. Без такого повномочія не має вступу на духовний мітинг.

South Fork, Pa. 28. септ. 1907.

† Сотер, Епископ.

ТАНІ ШИФКАРТИ!

Хто хоче їхати до Краю найне дасть ся ошукати несовістним агентам, бо менєр шифкарти станіли.

Ціла подорож зі Скрантон до Кракова коштує \$29.60. Ціла подорож зі Скрантон до Лібава коштує \$30.65.

Шифи пердорядні, переходять через море за 9 днів. По близькій інформації удайте ся до одинокого руского агента на цілий Скрантон під адресу:

ВАСИЛЬ ГРИШНО,
South Seventh Ave.,
109Scranton, Pa. 19-42

Важне! Важне!

Хтоби хотів дістати роботу в Реставрантах, салюнах, на фармах, в копаньях вугля, при будові колей, стебельях і пр. прому зголосити ся до офісу:

ГНАТ РИШИНЬСКИЙ,
181 E. 3d St., New York, N. Y.

ПРОТОКОЛ

річного засідання Головного Виділу Р. Н. Союзу, в Америці відбудушого ся на днях 10—11 септембра 1907 р. в Trenton, N. J.

(Дальше)

ПОДІЛ ФОНДІВ.

ФОНД СИРИТСКИЙ:

На посль. IX. Гол. Конвенції фонд сиріт. враз з проц. був 16 478.00

Відтак впилинули до него слідуєчі сирітські гроші:

по Юрію Боровчак Джесуп, Па.	300.00
„ Стефані Мигалік Пітсбург, Па.	300.00
„ Теодорі Хованець Пасайк, Н. Дж.	115.00
„ Стефані Петровскім Ансонія, Конн.	500.00
„ Івані Плавчан Мінерсвіл, Па.	500.00
„ Юрію Юсінко Манов, Па.	363.00
„ Теодорі Добош Нью Флорес, Па.	435.72
„ Гнаті Осадець Геальетон, Па.	446.25
„ Михайлі Маркус Бровнсвіл, Па.	456.50
„ Івані Шавко Гемштайт, Па.	100.00
„ Андрею Телепон Джерзі Сіті, Н. Дж.	253.85
„ Івані Хавик Рон, Па.	737.05
„ Андр. Дарховскім Шамокін, Па.	443.85
„ Йосифі Кміціньскім Пітсбург, Па.	500.00
„ Івані Качкош Мт. Кармель, Па.	500.00
„ Афтані Панько Прайєбург, Па.	500.00
„ Івані Товт Кенонсбург, Па.	500.00
„ Василю Шемела Майнерсвіл, Па.	500.00
„ Василю Паньчак Пітсбург, Па.	500.00
„ Вікторі Гнатик Ансонія, Конн.	500.00
„ Петрі Скрут Тейлор, Па.	452.00
„ Михайлі Попович Донло, Па.	420.79
„ Оресті Бурка Ойл Сіті, Па.	180.52
„ Андрею Ковальчик Майнерсвіл, Па.	443.25
„ Івані Оравскім Іверсон, Па.	450.00

Разом сир. фонд по 1 Авг. виносив би 26,845.78

Но понеже за той час виплачено сир. частей як вже перше подано на суму 5,390.38

То сир. фонд з днем 1 Авг. с. р. виносить 21,455.40

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ (або желізний)

На підставі ухвали статутної комісії по IX гол. конвенції, котра між іньшам ухвалила, що до резервового фонду, крім 2 цнт. від члена місячно має вкладатись всі приходи з вступного, грамот, відзнак, книг, чартера, книжочок і т. д.

А се: 3 вступного відзнак чарт. книг грам. книжочок і т. д. прийшло 7,736.56

по 2 цнт. від члена за 12 місяців 1,795.56

Надвизка з розмету за 12 місяців 587.73

Разом фонд сей по день 1 Авг. виносить 10,119.85

ФОНД НАРОДНИЙ:

Складав ся по 1 цнт. від члена і за 12 м. виносить 897.81

ФОНД БІДНИХ

Складав ся по 1 цнт. від члена і за 12 м. виносить 897.81

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Фонд сирітський виносить	21,455.40
Фонд резервовий	10,119.85
Фонд народний	897.81
Фонд бідних	897.81

Разом всі фонди виносять 33,370.87

Після чого в фондї розп. остає 3,738.80

або стан каси з кінцем юлія с. р. есть 37,109.67

РАХУНОК з календара на 1907 рік.

На календар видано 1,060.37

Вр. вплатали за него 1,648.00

3 календарів прийшло 587.63

СПРАВОЗДАНЄ ГОЛОВ. АРГАНІЗАТОРА.

Що до організаторів Р. Н. Союзу і їх діяльности, скажу коротко так: Коли IX Голов. Кон. назначила мене голов. організатором, по упорядкованю пильніших справ Союзу по голов. Конвенції в початком новембра 1906 року настановив я 97 організі. відтак з часом настановляв я по трохи більше тих, котрі хотіли, так, що днесь всіх орг. есть 114. З тих 114 організаторів гдетотрі не працюють майже нічого, а решта зорганізували від Нов. 1906 до Авг 1907 2,021 членів дорослих і 145 дітей.

Між трудящими ся орг. на похвалу заслугують п. п. М. Бабій, Г. Ковалевич, Ф. Ковал Ко. І. Костюк, Гр. Копча, Анд. Овсак, А. Романчак, П. Середицький, К. Шкурят, А. Шкербак, П. Сушереба, Ю. Зубко і Й. Запоточний. Тії панове справді працюють около організації, за що складає ся їм щире подяку як також визнає ся всіх тих що до тепер спали і тих що працювали но дуже мало, щоб енергично взялись до праці, чим покажуть, що і они не гірші других.

На сїм покінчено справзданє фінансового секретаря і гол. організатора. По сїм слідує справозданє Головного Рекорд. секретаря, яке оголосить ся в слідуєчій числі.

(Дальше буде.)

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ
ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти
можу продати і купити. Лоти
мож купити в добрім положеню
ще тано: всего \$20 сотівки а
решту на легкий виїлат. Заро-
бок певний, бо місто ще лиш ся
зачинає будувати.

Хто їде до Едмонтону то най-
шукать мене на адрес котрий я
подаю я на стацію не ходжу і
най уважає аби го хто не зду-
рав бо в їх досить, поруски знає
хоть хто.

G. Krikevsky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS
& DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка \$700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, про-
дає шифкарти, виробляє контракти, по-
магає справи військові, а від вложе-
них грошей платять 4 процент.

Банк сей затверджений говернером
стейту.
Розмовляється в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки,
цигари і папіроси. Має таном
добре зараджену грочерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoey Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Сли хочете в малю фотографії
зробити великий портрет, то при-
шліть мені малу фотографію, а я
Вам в неї зроблю таку велику як
лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST
NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвишка
і нерозділені зиски \$93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк

і Скулжил Кавнті.

Проводить загальний банківський
бізнес. Видає міжнародні моні
ордери, драфти і пересилає гроші
до всіх частин світа. Позичає
гроші на реальності. Депозити
сео банку подвоїлись протягом
останніх 5 літ і вносять тепер
около \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму
Klaunth Nachod & Kuhne. New
York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269-B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІНАР.

Лічить всілякі хвороби, жіночі
мужескі і діточі — совісно.

Вилічене, если можливе, гва-
рантує.

Години урядові:

від 8 до 10 рано,

від 12 до 3 пополудня,

від 7 до 9 вечер.

15th Str. S. S.

PITTSBURG, PA.

HOWARD ALBERT,

Аптінар.

Продає всілякі ліки по найни-
зших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, кре-
сти, пам'ятники.

Pig Пайн і Марнет улиць,

ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОНТОР ШТАЙН.

Урядові: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді,
7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ІРУЛЕР.

Застати его можна в офісі від 8 до 9 рано,
1 до 3 пополудня, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої
пополуд. В педілі від 10-ої год. рано
до 12 попол.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

Всі РОБОТИ І ГАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

ІВАН І. ПІСТЕЙ, 37-50

Словенський, руский, польський

Погребник і бальсамовник.

Керачі на весіля, грестия, похоронки
та інші тим подібні случаї завжди
наготовою. — Телефон 563.

18 Jersey St. ANONIA, CONN

СПЕЦІАЛІСТ ГРАЧ

на 2 і 3 рядовій Гармонії.

Даво лекції пі-
сля нової мето-
ди так що ко-
ждий на 3 мі-
сяці вичить ся
грати. Шукано
також чоловіка
(Русина або По-
ляка) що добре
грає на скрипці.

О 7 вечер всегда астанете мене дома.

Адрес: SINKIEVICH, 37

31 Willett St. в ярді на 2 флорі

NEW YORK.

HERMAN SCHULZ.

Контрактор і будівничий.

Всі роботи полагожує сей час

і точно, як таном подає ціни на

всілякого рода роботи. 36

Адрес: Housatonic Ave., Derby, Conn.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одну

Руско-Народну Канцелярію

в Виніпегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA

Room 4, 666 1/2 Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Телефон 7284.

Хочете

Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно

в Бюрі Славянського Іміграційного Тов.

Голоситесь лично на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

35 Broadway, 5th floor, New York City.

ПЕРШИЙ РУСКО СЛОВЕНСКО-ПОЛЬСКИЙ
Банкир і Нотар публичний

затверджений через губернатора стейту виконує різні справи з по-
мощю староруского нотара і адвоката.

1) Вироблю повновасти, контракти купна і продажі, перепрова-
дкую процес спадкові, інтабуляції і екстабуляції.

2) Справи військові як також увільнення від асентирунку, військової
контролі і увільнення від вправ.

3) Продаю шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як
рівнож в краю до Америки по цінах таких самих як продають гол. компанії.

4) Міння гроші старокраєві на американські і американські на кра-
єві як рівнож пересилаю гроші до всіх країв і держав світа, по цінах
пайтанних і все належнот виконуюсь і як найкраще.

5) Проваджу робітниче бюро, в котрім може як найбільше число
робітників знайти роботу — так мужики як жінки.

Gabriel Dziadik, 130 Main St., Derby, Conn.

Оден з найбільших
броварів
в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ ОПО-
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него
коштує сего пива, ніколи не боить
то иншого вже не бо есть здорове і
буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, ВО ДОВРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

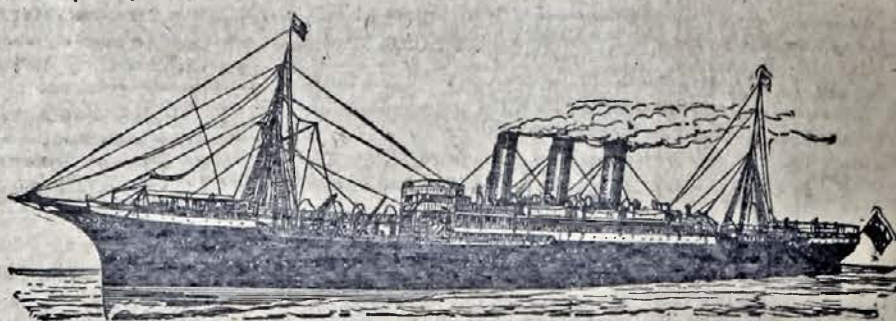
SCRANTON, PA.

Telephone call: GENERAL OFFICE 2333.

NIGHT CALL 4254.

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

Зайнорпорований в Стейті Ю Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує спідуючі справи:

1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтанних
і як найкраще.

2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також в краю
до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.

3) Виробляє повновасти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом
конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі
перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних старо-
краєвих нотарів і адвокатів.

4) Полагодує справи військові, як: увільнене від асентирунку, військової кон-
тролі, увільнене від вправ і т. п.

5) Вирабляє паспорти для ситизенів виїзжаючих до краю.

6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невикпачені
пейди і в других правних американських справах.

7) Міння гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжу-
чого курсу.

Кроме сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других
справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не 'суть ознакомлені в містом.
Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів при-
значена на Русский Народний Еміграційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Курчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics.

You may be for it or against it, but in either case

you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher,

56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a

three month's subscription and a copy of Social-

ism and Farmers. No free copies.

РОЗКЛАД ІЗДИ ШИФІВ.

Відход, з Нью Йорку.	День.	Корабель називає ся.	Їде до порту.	Котує через воду.
Oct. 1	Вівтор.	Kaiser Wilhelm II.	Bremen	\$33.00
" 2	Середа	Arkonia	Rotterdam	20.00
" 3	Четв.	Friedrich der Grosse	Bremen	21.00
" 5	Субота	Kronland	Antwerpen	33.00
" 8	Вівтор.	Kronprinz Wilhelm	Bremen	33.00
" 9	Середа	Petersburg	Rotterdam	20.00
" 10	Четв.	Goeben	Bremen	21.00
" 12	Субота	Zeeland	Antwerpen	33.00
" 15	Вівтор.	Kronprinzessin Cecilie	Bremen	33.00
" 16	Середа	Postdam	Rotterdam	33.00
" 17	Четв.	Korea	Rotterdam	20.00
" 17	Четв.	Main	Bremen	21.00
" 19	Субота	Finland	Antwerpen	33.00
" 22	Вівтор.	Kaiser Wilhelm der Grosse	Bremen	33.00
" 23	Середа	Smolensk	Rotterdam	20.00
" 24	Четв.	Barbarossa	Bremen	21.00
" 26	Субота	Vaterlad	Antwerpen	33.00
" 29	Вівтор.	Kaiser Wilhelm II.	Bremen	33.00
" 30	Середа	Estonia	Rotterdam	20.00
" 31	Четв.	Grosser Kurfuerst	Bremen	21.00

Прощу собі запам'ятати, що ціни майже кожного
тижня міняють ся, себто можуть бути дешевші або
дорожші.

Хто їде до краю, а хоче щоби ми ему показали
праву дорогу і завели его аж до ліжка на шифі нехай
удаче ся до „Свободи" під таким адресом:

R. Publishing & Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Хто хоче спровадити з краю брата, сестру або
кого знакового, нехай пришле нам належитість:

За колю в Кракова до води \$5.00.

За шифкарту через воду \$31.50.

Разом \$36.50.

Пспішний шиф коштує \$7.00 дсроще.

Се є ціна найліпших шифів поспішних, що ідуть

7 день через воду. Дальше треба нам подати:

1) Імя і назвиско ідучого і докладний его адрес.

2) Кілько літ має, як також докладний адрес ку-
пуючого.

Діти від 1 — 12 років платять половину шиф-
карти Діти менше року \$5.00 з краю, а \$2.00 до краю.

Там розмовляється по руски.

Merchants National Bank

на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.